

KWARTALNIK

TARNOGRODZKI

ISSN 1509-3735

NUMER 6

ROK II

2001

W TYM NUMERZE

HISTORIA

KULTURA

OŚWIATA

ZDROWIE

SAMORZĄD

KRONIKA
WYDARZEŃ

OCALAŁE SKARBY KULTURY

Domenicca Tintoretta

Św. Jan Chrzciciel

Św. Jan Ewangelista

Kościół pw. Przemienienia Pańskiego w Tarnobrodzie

Radosnego, wiosennego nastroju, miłych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół, dużo radości w dniach Świąt Wielkanocnych życzą wszystkim mieszkańcom Miasta i Gminy Tarnogród

Burmistrz
Miasta i Gminy Tarnogród
mgr inż. Michał Dec

Przewodniczący
Rady Miasta i Gminy Tarnogród
inż. Stanisław Komosa

Lisek

Chodzi lisek po ogrodzie,
Nie wiadomo czego szuka.
Głaska się lewą łapą po brodzie
I do kurek grzecznie puka.

Puk! puk! - kochane kurki,
Puśćcie liska do komórki.
Gdzieś w kąciuku przenocuje,
Później wam ładnie podziękuję.

Znamy Cię lisku, znamy.
Takich panów nie wpuszczamy,
Bo Babunia nam mówiła,
Ze gdy raz liska wpuściła.
To lisek wydusił wszystkie kurki
I uciekł szparką z komórki.

Przeleciał gołąbek
Przez wysoki dąbek.
Zajrzał do Kasięńki,
Czy u niej porządek.
A u tej Kasięńki
Kura barszcz gotuje,
Pies izbę zamiata,
Kotek usługuje.
Świnki w piecu ryją.
Kaczki miski myją,
A łyżki pod ławą
Zarosły murawą.
Gołąbeczek długo
Na drzewie nie siedział.
Co widział u Kasi,
Wszystkim opowiedział.
Teraz nasza Kasia
Ogromnie się wstydzi.
I sprząta czyściutko,
Choć jej nikt nie widzi

Z Kuferka Babuni

Mój ogródek

Mam ogródek: w nim warzywa i
kwiaty,
A ogródka dwa kwadraty.
Jest piwonია i lilija,
I wiaterek w nim wywija.

Żeby rosły w nim warzywa i
kwitnące balsamy,
Musi być ogródek zadbany.
Jak mu nie dasz to co trzeba,
Nic nie wyda twoja gleba.

Na początku jest organia,
Co ma piękne kwiaty.
Z lewej strony smolinowski,
Z prawej - groszki.

Jeśli o ogródku mowa,
To rośnie w nim mięta pierogowa.

Jeśli nią poruszysz,
To kichnąć musisz.

Obok mięty rośnie szczaw,
Bujny i kudłaty.
Jak go dobrze ugotuję,
Każdemu smakuje.

I szczypiorek jest w ogródku,
On tam rośnie pomalutku.
A ja właśnie myślę sobie,
Że do barszczu go pokroję.

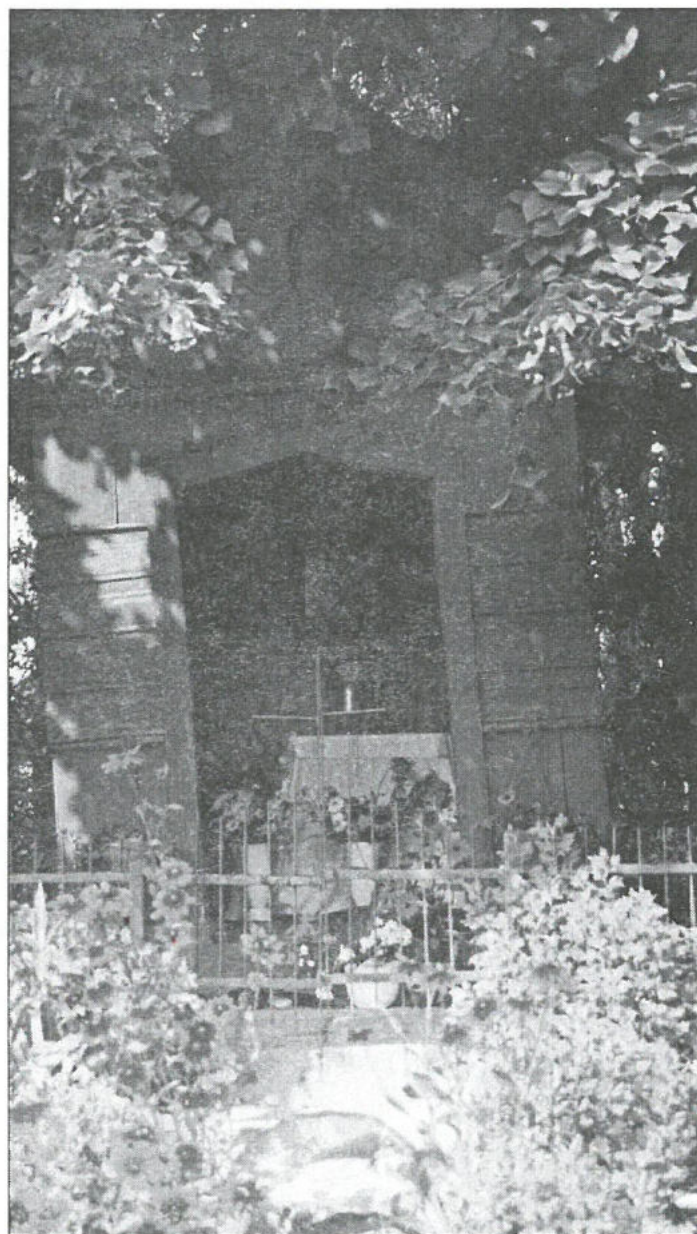
Ty ogródku bywaj sam,
Już się zbliża święty Jan,
Bo od Jana jagód wiele,
Można zbierać i w niedzielę.

Katarzyna Wróbel

TARNOGRODZKIE KAPLICZKI

Przy skrzyżowaniu dróg do Bilgoraja i Bukowiny przed stacją CPN stoi kapliczka drewniana o wysokości 2,5 m. Z frontu znajdują się oszklone drzwi, w środku są dwa obrazy: Św. Antoniego i M.B. Niepokalanej.

Przy zbiegu ulicy 22 Lipca i Męczenników Majdanka stoi stara drewniana pounicka kapliczka Św. Jana Nepomucena. Obok rośnie stara lipa. Do środka prowadzą drzwi oszklone.

ODGRZEBANE Z ZAPOMNIENIA

Orkiestra dęta z 1936 roku.

W pierwszym szeregu od dołu lewa strona: Bryła Franciszek - bas; Czerski Wacław - czynel; Rak Leon - werbel; Pacion Tomasz - Bc. W drugim szeregu: Glinianowicz Xawery - Naczelnik Straży, Karwan - Kierownik Szkoły, Rytko Jan - Burmistrz, Wysocki Jerzy. W trzecim szeregu: Koncewicz Michał - alt, Larwa Roch - flet, Gruszka Szczepan - klarnet, Mazurek Jan - trąbka, osoba nieznana, Larwa Józef - baryton. W czwartym szeregu: Chmielecki Bolesław - tenor, Noryca Michał - trąbka, Mazurek Jan - trąbka, Koncewicz Roch - trąbka, Pacion Jan - trąbka.

STARY CMENTARZ (PRAWOSŁAWNY)

Cmentarz tarnogrodzki gości po raz kolejny na łamach naszego „Kwartalnika” za sprawą łączenia w sobie wartości polskich i ruskich lub inaczej katolickich i prawosławnych. Od początków swojego istnienia tzw. "Stary Cmentarz" był miejscem pochówku zarówno katolików jak i prawosławnych.

W tym miejscu warto zatrzymać się przy pochowanych "braciach w wierze" wyznania prawosławego.

Po ostatniej wojnie nastąpił znaczący exodus ludności ukraińskiej do Związku Radzieckiego. Wyjechali także prawosławni mieszkańcy Tarnobrodu, po których pozostała do chwili obecnej jedynie cerkiew oraz zapomniane nagrobki na Starym Cmentarzu.

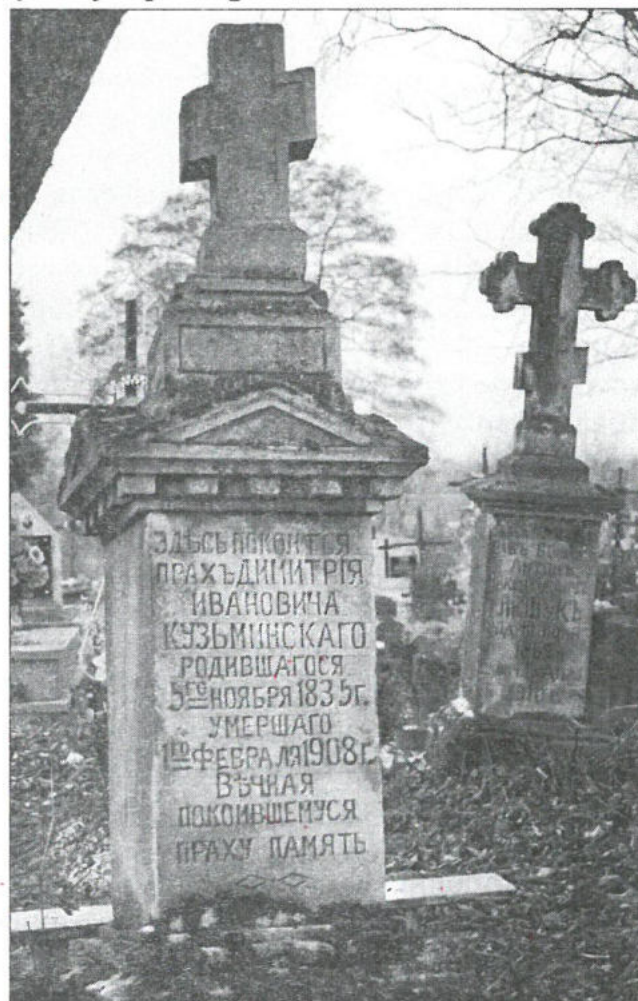
Niektóre z nich wytrzymały próbę czasu, jednakże wiele zostało powalonych i obecnie wrastają w ziemię, a często beztraska noga wdeptuje je jeszcze głębiej.

Będąc w tym świętym miejscu, warto zwrócić uwagę na część napisów wrytych na pomnikach. Są one nadzwyczaj ciekawe i stanowią jakby nagrodę dla cierpliwych poszukiwaczy, jednym z nich jest na przykład nagrobek z następującym napisem:

*Pawła Nikołajewicza M... naczelnika
tarnogrodzkiej oblasti poch. z 18...*

Osoby zainteresowane zlokalizowaniem i odczytaniem powyższego napisu powinny rychło wyruszyć w teren z powodu znacznego zwiertzenia napisu, w tej chwili już dość nieczytelnego.

Stary Cmentarz w Tarnobrodzie daje nam odczuć dreszcz przemijania. Przemijania, które dosięgło spoczywających tu wyznania katolickiego jak i prawosławego. Dostrzegamy to, gdy oglądamy np. nagrobek katolicki zaś obok

stoi prawosławny z napisami wykonanymi cyrylicą.

Dzięki temu możemy dostrzec współistnienie religii i narodów tworzących społeczność Tarnogrodu przed laty. Wyjątkiem jest tu judaizm, gdyż Żydzi silnie podkreślali swą odrębność, nie zawierając małżeństw z prawosławnymi czy katolikami, jak również chowali zmarłych na swoim kirkucie.

Wymieniony wcześniej nagrobek jest jednym z wielu, które wołają o troskę i pamięć. Możemy przyczynić się do zachowania ich na kolejne lata, dbając o nie (po sąsiedzku) przy okazji prac przy swoich rodzinnych grobach. Tym bardziej, iż obecny czas ekumenizmu głoszony przez Kościół zdąża do pojednania, współpracy z pokrewnymi religiami chrześcijańskimi.

Redakcja

GDZIE TE SKLEPY ...

Jak zmieniały się oblicza małych miasteczek i ich rynków w XX wieku, a szczególnie po II wojnie światowej, najlepiej chyba świadczy przykład Tarnogrodu. Jedynym problemem w umiejscowieniu czasowym i przestrzennym zmian na naszym rynku jest zupełny brak opisów zabudowy i wyglądu rynku w XX wieku. Na kilka opisów książkowych wyglądu Tarnogrodu i 147 artykułów prasowych dotyczących naszego miasta, które ukazały się do końca 1999 roku, spotykamy tylko 3 krótkie wzmianki o naszym rynku. Pierwsza opisująca lata po 1918 roku wspomina tylko, że "...rozpadły się stare zabudowania. W centrum mieściło się raz na tydzień funkcjonujące targowisko...". W tym samym roku 1987, kiedy Tarnobrzeg odzyskał prawa miejskie, "Kurier Lubelski" opisuje, że "... przed II wojną wokół rynku stały drewniane domki z krużgankami, na środku mieściło się targowisko wypełniające się każdego wtorku tłumem ludzi(...) W miejscu obecnego domu handlowego znajdował się skład opału i nawozów. Plac zajmowany dziś przez Dom Kultury zarastały chwasty

i pokrzywę(...)". Najpełniejszy opis sklepów i rynku, choć bez ich rozmieszczenia i zdjęć, znajdujemy w "Słowie Powszechnym" z 1990 roku. "Na rynku z tradycyjną zabudową miejską koncentruje się całe życie Tarnogrodu.

Jest dobrze zaopatrzone piętrowy pawilon handlowy, są sklepy spożywcze i prywatne budynki z warzywami, konfekcją, kwiatami, hot-dogami, jest piekarnia, apteka, Dom Książki i restauracja, w której można całkiem smacznie zjeść..."

Ażeby więc odtworzyć rozmieszczenie kramnic i innych sklepów wokół rynku, musiałem oprzeć się wyłącznie na relacjach osób starszych, byłych sprzedawców lub ich rodzin. Trudno ustalić dokładną genezę "kramnic" jako sklepów, bo nazwa pochodzi od słowa "kramy" (= sklepy) prawdopodobnie pochodzenia perskiego. Na pewno początki sięgają czasów zaborów, ale największy rozwój kramnic następuje po odzyskaniu niepodległości. Po zakończeniu pierwszej wojny światowej pomieszczenia te przeznaczono na sklepy różnych branż.

Budynki stanowiły dwa ciągi użytkowane dwustronnie i ustawione prostopadle do drogi Biłgoraj - Jarosław. Po drugiej stronie szosy z kolei, naprzeciwko dzisiejszego Domu Kultury a wówczas remizy strażackiej i magazynów, obok siedziby Kasy Stefczyka powstają sklepy spożywcze, mięsne i wielobranżowe należące do Fr. Hułasa, J. Sidora, M. Magocha, Haczykowskiego, J. Pszczoły, M. Bienia i J. Falandysza. Po drugiej stronie dzisiejszej szosy z Przemyśla do Lublina, od strony wschodniej istniały też małe sklepy spożywcze, przed którymi był chodnik z desek na palach, gdyż jak relacjonuje w swoim opisie kramnic i rynku pan Jan Rogala z ul. 1-go Maja: "wszędzie na rynku i wzdłuż ul. Luchowskiej po obfitych opadach podłoże wapienne - gliniaste tworzyło grząską nawierzchnię utrudniającą poruszanie się(...)". Według tego opisu i relacji pana Albina Korniaaka z ul. Kościelnej na miejscu obecnego pawilonu handlowego i restauracji był do II wojny światowej budynek urzędu gminy i piekarnia w domu pana Rutyny. Wszystkie te kramnice i urząd gminy po wschodniej stronie rynku uległy spaleniul6 września 1939 roku podczas walk z wkraczającymi do Tarnogrodu Niemcami. Natomiast kramnice i jatki po zachodniej stronie drogi Lublin - Przemyśl przetrwały nawet do końca lat 70. Dwa rzędy kramnic wzdłuż południowej krawędzi szosy do Krzeszowa przetrwały wojnę i po 1945 roku, jak relacjonuje pan Aleksander Bartosik z ul. 30 -go Czerwca: "...mieli tam swoje sklepy spożywcze mój ojciec Franciszek i jego brat Antoni, a w pozostałych "kramach" mieściły się magazyny budowlane Gminnej

Spółdzielni. Istniały one do początku lat 50 ...". W latach 1950 - 53 z powyższych zabudowań pozostały sterty gruzów i fundamenty, a zachował się jedynie w środku budynek o fasadzie podobnej do synagogi, w którym prawie do końca lat 50. funkcjonowała kramnica z mięsem należąca już do GS-u, w której sprzedawała m.in. pani Franciszka Hułas. Z tyłu za sklepem ciągnęły się kramnice - jatki mięsne należące do tarnogrodzian, które zaadaptowała Gminna Spółdzielnia na piekarnię ze sklepem. W latach 60, gdy piekarnię przeniesiono na Błonie, zbudowano w tym miejscu budynek dwupiętrowy ze sklepami na parterze i mieszkaniami na piętrach. Najdłużej, bo do lat 1978-79, przetrwały sklepy dzierżawione przez Gminną Spółdzielnię, mieszczące się przed dzisiejszym Domem Kultury, a wybudowane po I wojnie światowej w kształcie litery "C". Zlokalizowane były tutaj sklepy Gminnej Spółdzielni "SCh": mięsny, spożywczy, cukiernia, obuwie i skóry, 2 restauracje (w tym jedna prywatna p. J. Łuszczek), cukiernia, odzieżowy, żelazny i artykuły elektryczne. Na końcu wzdłuż północnej ściany Domu Kultury obok zasypanej już wówczas studni miejskiej, funkcjonowały w latach 1958-68 jatki mięsne, w których rolnicy indywidualni mogli sprzedawać na wolnym rynku tzw. nadwyżki mięsne. Zamieszczony plan przedstawia rozmieszczenie sklepów na tarnogrodzkim rynku.

Myślę, że odtworzony przeze mnie obraz wyglądu kramnic - sklepów i rynku naszego miasteczka pozwoli wymazać dotychczasową białą plamę w historii na ten temat i w pełni uzasadnia odpowiedź na postawione na wstępie pytanie.

Przypisy

1. L. Gnot - "Sztandar Ludu" z 13.02. 1987r. s. 4-5
2. W. Styrzula - "Miasta odzyskane". W: "Kurier Lubelski" nr 26 z 1987r. s. 4-5
3. "Historia i ... sposób na niemożność" W: "Słowo Powszechne" nr 144 z 1990r. s. 7

Kazimierz Sidor

„JAK TO ZE LNEM BYŁO”

Len jest rośliną przemysłową, znaną od dawnych czasów. Uprawiali go nasi ojcowie i pradziadowie. Nasiona lnu: maleńkie, podłużne, szkliste, jasnobrązowe są używane w lecznictwie, do wyrobu oleju itp. Łodyga ma drogocenne włókna. Dawniej len siano przed św. Stanisławem (w maju). Jak miał 6 - 10 cm, wrywano każdy chwascik palcami. Kobiety i dzieci siedziały tygodniami od rana do wieczora i plewiły, aż palce puchły. W Niedzielę Wielkanocną nie wolno było polegiwać, bo len wyleże. Dobre warunki, ciepło, deszcze powodowały, że rośliny rosły - zielone pola okryły się niebieskimi małymi kwiatuśkami, które później dojrzewały i rosły, aż na wierzchołkach roślin pojawiły się płatki pełne nasion. Gdy łan brązował, wrywano len ręcznie, całymi garściami, które kładło się na ziemię do wyschnięcia. Suche garście wiązano lnem w snopki, stawiano po 30. Dobrze było liczyć, ile kóp ma gospodyni.

Suche ziarno tłuczono kijankami, kijami, aż nasiona wymłócono. Słomę lnianą wiązano w wiązki i wieziono do stawów czy rzek. Tam wrzucano do wody i przekładano darniami i kamieniami dla lepszego zanurzenia. Gospodynie sprawdzały na palcu, jak włókno oddzielało się od łodygi. Jeśli któraś łamała się, trzeba było jeszcze raz te snopki wrzucać do wody.

Kobiety - zimno czy ciepło - spódnice, szerokie od dołu, zakładały z przodu za oszewkę i bosy wchodziły po kolana w wodę. Każdy snopek po wypłukaniu wyrzucano na brzeg. Wymoczony len rozstawiano do wyschnięcia. Gdy była pogoda, międlono międlnicą i poprawiano cierlicą. Zimą tak uzyskany surowiec suszono na piecach lub w piecach po upieczeniu chleba. Była to tak ciężka praca, że aż ręce puchły. Wymiędlony len czesano na okrągłej metalowej szczotce umocowanej na desce i przy-

wiązanej do przybitej ławy. Tym sposobem oddzielano pakuły od włókna. Przędziwo to wiązane było w tak zwane "lalki", to znaczy układano po 20 - 30 snopków, wiązano środek, a górę zakręcano w kok. Taki len można było sprzedać lub użyć dla gospodarstwa domowego.

Kobiety i dziewczęta całe dni i wieczory zimowe pracowały. "Przędki" przędły wrzecionami, później na kołowrotkach. Powstała nawet piosenka: "U prząśniczki siedzą jak anioł dziewczeczki, przędą sobie, przędą cieniutkie niteczki..."

W domach stały "krosna". Robiono na nich płótna z lnu i pakuł. Latem te płótna wybielano: moczono w wodzie i rozpościerano na trawie do wysuszenia na słońcu. Czynności te powtarzano kilka razy. Później szyto ręcznie bieliznę, ubrania, a z tkanych pakuł - worki. Pakuły kręczone były też na powrozy.

Czas swoje robi, wynaleziono międlarkę dwuwałową, najpierw kręcono na korbę, później na prąd... Niestety, dużo kobiet straciło palce!

Są tłuczki do mlócenia lnu. Trzepaki gwiazdowe zastąpiły cierlice. Teraz są rwaczki mechaniczne. Lnu się nie moczy w wodzie, a rosi. Trzeba tylko rozpościerać na łąkach itp. Trzepaki też są na prąd. Snopek tylko się rozpościera i otrzymuje się przędziwo.

Wynaleziono też różne środki, którymi opryskuje się lny, aby ich nie pilić. Wszystko to skraca czas pracy rolnikom.

Alina Fus

WIEJSKIE TEATRY W SWEJ STOLICY

Dwanaście wiejskich teatrów, reprezentujących cztery województwa - lubelskie, małopolskie, mazowieckie i podkarpackie - wystąpiło w dniach 2-4 lutego 2001 roku na tarnogrodzkiej scenie. W ten sposób rozpoczęło się nowe ćwierćwiecze sejmiku regionalnego w Tarnogrodzie.

Było to udane wejście w kolejny etap imprezy - obejrzelśmy widowiska wartościowe poznawczo, dobrze pomyślane i zrealizowane od strony teatralnej. Przeważały - do czego przywykliśmy - spektakle obrzędowe: między innymi Zespół Obrzędowy z Wielopola Skrzyńskiego (pow. ropczycko - sędziszowski)

przeniósł na scenę starą, ponad stuletnią tradycję swego regionu - chodzenia po wsi Drobów od Nowego Roku do Środy Popielcowej i było honorem każdego gospodarza - by zajrzeli do jego obejścia.

Jakże to barwne postacie, pookręcane w słomiane powróśla w wysokich słomianych czapach - koronach. Widowisko żywe, skrzące się humorem - przełamany zostaje podział widowiska scena i we wspólnej zabawie biorą udział widzowie.

Dobrze przyjęte przez widownię zostały "Kądzelnice" z Zaborowa (pow. szydlowiecki).

Pan
Władysław Dubaj
Dyrektor
Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury

Szanowni Państwo!

Z okazji XXVI Międzywojewódzkiego Sejmiku Wiejskich Zespołów Teatralnych pragnę złożyć Państwu najserdeczniejsze gratulacje oraz życzenia wielu dalszych sukcesów i osiągnięć artystycznych.

Moje uznanie budzi fakt tak aktywnego uczestniczenia w tej imprezie wiejskich zespołów teatralnych z różnych zakątków Polski. Jest nam miło gościć na naszej Ziemi Lubelskiej zespoły z sąsiednich województw małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego.

Popularyzacja sztuki teatralnej na wsi wśród jej mieszkańców, tych najmłodszych i tych trochę starszych jest świadectwem dużej wrażliwości i zaangażowania w sprawy własnego środowiska i niewątpliwie przyczyniają się do promowania ich „małych ojczyzn”.

Pełnomocnie wartości kultury polskiej i zachowanie tradycji przyczyniają się do upowszechniania teatru, nawet w najmniejszych miejscowościach naszego kraju. To ogromnie ważne i duże zadanie jest zastępować ludzi organizujących i kształtujących oblicze polskiej sceny amatorskiej na wsi.

Za dotychczasowe osiągnięcia, wysiłek i twórcze dokonania gorąco dziękuję. Życzę Państwu, aby ta działalność cieszyła się stale aprobatą społeczną oraz przysparzała wciąż nowych odbiorców i sympatyków.

Proszę przyjąć także życzenia dobrego zdrowia oraz powodzenia w życiu osobistym.

Arkadiusz Pratkowski

Lublin, 2 lutego 2001 r.

więcej dzieci i młodzież gimnazjalna.

Poznanie tradycji przodków daje gwarancję w zachowaniu ciągłości kultury narodowej.

To absolutnie spełnione marzenie organizatorów sejmiku. Ukłony w stronę nauczycieli i wychowawców podejmujących trud zainteresowania młodych ludzi tym tematem.

W czasie sejmiku gościliśmy Wojewodę Lubelskiego Tomasza Flisa, przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego: Eugeniusza Polakowskiego - Dyrektora Wydziału Organizacji i Kontroli, Leszka Kraczkowskiego - Dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki, Przewodniczącego Rady Powiatu Zygmunta Dechnika, Starostę i Wicestarostę Powiatu Biłgorajskiego Czesława Małyszka i Mariana Mazurka oraz Burmistrza Miasta i Gminy Tarnogród Michała Deca.

Konsekwentna praca na rzecz wiejskiego ruchu teatralnego wspomagana jest przez: Zarząd Główny TKT w Warszawie, Fundację im. Stefana Batorego w Warszawie, Urząd Marszałkowski w Lublinie, Starostwo Powiatowe w Biłgoraju, Zarząd Miasta i Gminy w Tarnogrodzie, Przedsiębiorstwo "ATOS" z Biłgoraja, Aptekę - Piotra Księżyckiego, Bank Spółdzielczy w Tarnogrodzie, Masarnię Józefa Nieściora, Hurtownię Eugenii Typek, AMBRĘ S.A. w Woli Dużej k/ Biłgoraja, Przedsiębiorstwo Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych "PEKUM" z Rzeszowa, Firmę Handlową Haliny i Józefa Koniecznych.

Wszystkim dziękujemy.

Helena Zajac

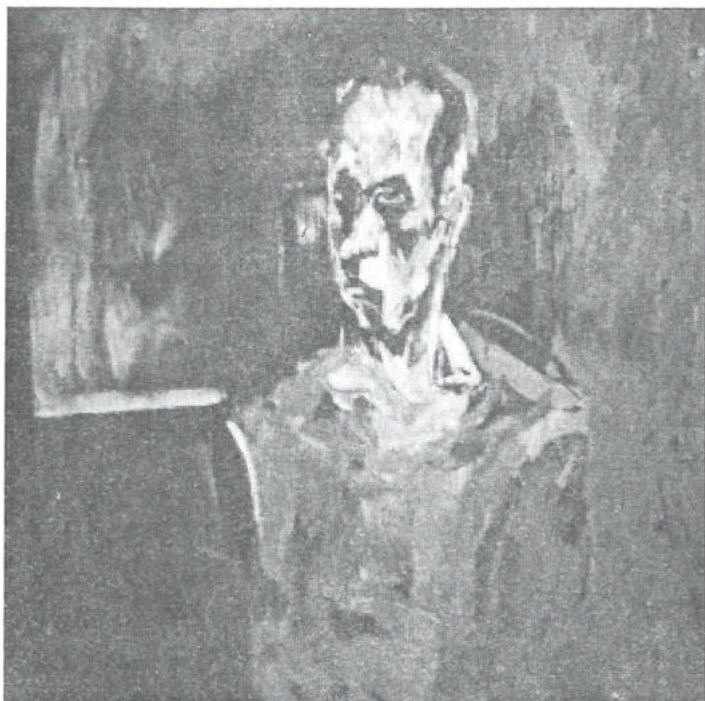
IDEA TWÓRCZOŚCI - EDWARD SYTY

CZ. I

... Każdy twórca powinien mieć swój własny świat, swą własną ideę. Dawniej obrazy moje były formą pamiątnika, mówiły o różnych historiach, grupy obrazów zmieniały swój charakter opowieści, zmieniała się faktura i tonacja barwna. Treść i forma istniały w ścisłej zależności od siebie. Obecnie myślę o uproszczeniu przekazu - zawężam treść, ważna jest dla mnie forma syntetyczna, monochromatyczna. Dążę do malarstwa

materii opartego na kontrastach geometryczno - biologicznych, linearno- płaszczyznowych oraz między ogółem a szczegółem. Kiedyś zależało mi na tym, by moje malarstwo było odbiciem uczuć, by nosiło ze sobą wyrazisty ładunek emocjonalny. Programowo zakładałem w nim zmienność. Są artyści, którzy tworzą swój wizerunek artystyczny stabilny, określony, tzw. dojrzały. Ja przeciwnie, jestem dynamiczny, gdyż gest to

mój żywioł. Mój odbiór świata jest ekspresyjny i kontrastowy, połączony z łatwością manualną może dawać zaskakujące efekty. Nagromadzenie wrażeń, doznań czerpanych z przeżyć i realiów życia stało się motorem mojej twórczości. Nauczyłem się dokonywać wyborów

i decydować, bo podejmowanie odpowiednich decyzji to rozwój świadomości i intelektu - odróżniających twórczość artystyczną od rzemiosła. Wzbogacenie środków formalnych ściśle wiąże się ze sztuką. Proces ten nie zachodzi jednak w sposób płynny i systematyczny, lecz etapami. Są to tzw. okresy pracy twórczej, często bardzo dynamiczne i płodne. Prowadzą do spełnienia idei. Po czym artysta trafia na próg, przeszkodę w dalszej wypowiedzi. Progiem tym bywa niemożność wyrażania określonych, nowych treści za pomocą dotychczasowych środków wyrazu. Czas taki często określany jako kryzys twórczy, jest przykrym i trudnym dla artysty etapem, a umiejętność konstruktywnego przejścia tego czasu, dużym wyzwaniem dla niego.

Sytuacja taka nie jest mi obca, traktuję ją mimo wszystko jako pozytywną, gdyż prowokuje dalszy rozwój, ewolucję twórczą. Wtedy wiem, że należy pamiętać o wierze w siebie, w swoje "ja", pamiętać o szczerości i pokorze wobec natury i tradycji. Są to idee wpojone mi

w rodzinnej pracowni, z nimi w dalszym ciągu się utożsamiam. Podstawową ideą było mówienie prawdy, dlatego zawsze starałem się być autentycznym. W trudnych chwilach, tworząc nawiązując do tradycji, gdyż pewne wartości zawsze mi się sprawdzały - w oparciu o dobry rysunek i technikę - dzięki nim mogę pracować dalej i rozwijać się. Myślę, że technologia nie jest jedynie suchą wiedzą uczącą przygotowania warsztatu, lecz pewnym przyjętym systemem pracy, misterium. Olbrzymi asortyment środków warsztatowych, w połączeniu z świadomością i kulturą artysty, stanowi o wartości jego sztuki. Staram się być twórcą łączącym nowe treści i formę z jakością technologiczną, dbałością o zdrową warstwę malarską. Pamiętam jednak, by pozostawić je w odpowiednich proporcjach, nie wolno bowiem popadać w skrajność. Często twórcy z dużą znajomością technologii zapominają o pozostałych aspektach dzieła, skupiając się tylko na jego materii malarskiej. Tak więc znowu stajemy przed koniecznością wyboru. Tak to już będzie.

(Ciąg dalszy w następnym numerze.)

Edward Syty

Znane jest dość powszechne powiedzenie "Historia jest nauczycielką życia". Wychodząc z takiego założenia w Szkole Podstawowej w Luchowie Dolnym urządzono swojskie szkolne "muzeum". Ekspozycja ta znajduje się na piętrze w hollu po to, aby ślady świadomej działalności człowieka w przeszłości były dostępne dla uczniów i gości, którzy są mile widziani w szkole.

Twórczynią tego pomysłu była Dyrektor Szkoły p. Grażyna Larwa, która jest historykiem nie tylko z wykształcenia, ale i z zamiłowania.

Pochłonięta pasją zachowania ginących śladów dawnej wsi wciągnęła wszystkich tj. uczniów i mieszkańców tej miejscowości.

"Poszukiwacze skarbów" przeglądali "domowe archiwum" na strychach. Ukryte skarby po swoich potomkach przekazywali do szkoły jako dar.

Szkolne "muzeum" ma: prądky - kołowrotki, cebrzyki drewniane, skrzynie, kufry, walizki, niecki, kołyski, ciężkie żelazka z duszą, garnki gliniane i żeliwne, talerze, lampy i latarki naftowe, maśniczki, sierpy, standardowe grabie, buty, tary do prania, szczotki do czyszczenia lnu, maszynę do szycia, drewnianą sochę oraz sprzęt do pielęgnacji konia.

Są to doskonałe źródła historyczne, z których uczniowie czerpią wiadomości o przeszłości wsi i regionu swoich przodków. Jest to zgodne z nadrzędnym celem programu wychowawczego, a mianowicie: kultywowanie tradycji rodzinnych i regionalnych.

Kazimiera Mendryk

TWÓRCZOŚĆ UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ W TARNOGRODZIE

Moja szkoła jest wesola...

Moja szkoła jest wesola,
bardzo piękna, kolorowa...

Chodzę do niej, by się uczyć,
a na gimnastyce ćwiczyć.

Można śpiewać, tańczyć, lecz nie krzyżeć,
bo cię upomni nauczyciel.

Świerk przed szkołą stary, duży,
obserwuje wszystkich z góry.

Pani Skłodowska stoi na cokole
i patronuje naszej szkole.

Gdy przychodzi jej rocznica,
dumą błyszczą nasze lica.

Chodzę do szkoły już sześć lat
i jestem ze wszystkimi za pan brat.

Marlena Zań, VI c

Moja szkoła

W naszej szkole
dzieci wiele,
które uczą
mili nauczyciele.

Piękne sale,
czyste klasy,
do naszej "budy"
nie chodzą brudasy!

Dziś pierwszaki
czytać uczą się,
a ja siedzę,
siedzę, myślę i myślę:

O Wiśle,
o polskim przemyśle,
o tym, jak jest teraz w szkole,
o tym, jakie było przedszkole.

Szanuję naszych nauczycieli,
uczą nas przecież wiele!
Chociaż nazywają mnie "dzięciołem",
lubię chodzić do tej szkoły...

Tomasz Smyk, IV b

Nasza szkoła

Nasza szkoła jest jak tęcza,
Kolorowa i przepiękna.
Są w niej panie i panowie,
Którzy uczą dzieci roje.

Nasze panie nauczycielki
Zawsze uśmiechnięte i piękne jak modelki!
Gdy zwrócimy się z prośbami,
Zawsze służą dobrymi radami.

Świetlica też na nas czeka,
Tutaj często czas spędzamy.
Jest bogata biblioteka,
Gdzie książki wypożyczamy.

Mamy też piękną jadalnię,
Z której chętnie korzystamy.
Jest również mały sklepik
Z różnymi łakociami.

Nasza szkoła jest kochana!
Chociaż to tylko cztery ściany,
Zawsze będziemy do niej powracać
Ciepłymi wspomnieniami.

Paulina Gałka, IV b

Nasz Tarnogród

W naszym ślicznym Tarnogrodzie
jest po prostu jak w ogrodzie:
są tu łąki, są tu pola,
nad nimi skowronka trele.

Tylko u nas on tak śpiewa,
gdy wiosenne szumią drzewa!
Nasze pola są tak żyzne,
a warzywa-takie pyszne...

Nasze lasy są pachnące
sosną, świerkiem oraz słońcem.
I zwierzęta tu mieszkają:
sarna, dzik, borsuk i zając.
Ludzie wszystko to szanują,
przyrody nie dewastują.

Jeszcze wzmianka o zabytkach,
bo miejscowość to niebrzydka,
ani nudna, ani szara
niby jakaś senna mara.

Tu pomniki są, pamiątki,
snują się historii wątki,
które mówią też o wojnie,
kiedy było niespokojnie.

W naszym mieście zbudowano
piękny kościół parafialny,
kościółek Św. Rocha.
Jest cerkiew, jest synagoga.

Mieszkańcu, podziwiał wszystko:
co daleko i co blisko,
nasze miasto, okolice,
i uliczki, i ulice.

U nas jest tyle wartości,
że zapraszam także gości,
żeby tutaj się wybrali
i miasteczko poznawali.

Magda Wancisiewicz, IV a

Nasza szkoła jest radosna

Nasza szkoła jest radosna,
głośnym dzwonkiem wzywa nas
i zaprasza wszystkie dzieci
do znajomych jasnych klas.

Raz jest gwarno, raz wesoło,
raz jest smutno, czasem źle.
Jeśli pałę już dostaniesz,
wtedy strasznie złościsz się!

Kiedy dzwonek się odezwie,
wszystkie dzieci cieszą się.
Przecież można znów po przerwie
Wyładować swą energię...

Marta Seroka, IV b

Być Polakiem i Europejczykiem

"Przesyłam na ręce Pani Dyrektor założenia Teleturnieju pt. "Euro - Quiz", skierowanego do uczestników szkół gimnazjalnych".

Tymi słowami zaproszono uczniów Publicznego Gimnazjum w Tarnogrodzie do udziału w ogólnopolskim Teleturnieju poświęconemu Unii Europejskiej. Organizatorem Teleturnieju "Euro - Quiz" jest Agencja Informatyczno - Filmowa we współpracy z Telewizją Polską S.A. oraz w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej, Kuratorami Oświaty, Komitetem Integracji Europejskiej, przedstawicielami instytucji Unii Europejskiej w Polsce i innymi organizacjami działającymi na rzecz integracji Polski z Unią Europejską.

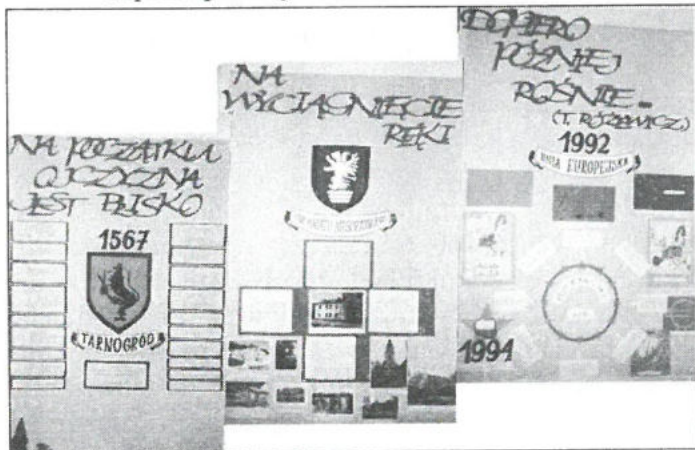
Założenia Teleturnieju wpisują się w program merytoryczny ścieżki edukacyjnej pt. "Edukacja europejska". Celem Teleturnieju jest wspomoczenie działań, mających na celu upowszechnienie w całym społeczeństwie wiedzy o Unii Europejskiej, w celu lepszego przygotowania Polski do integracji z tą organizacją.

Zakres tematyki obejmuje:

- historię powstania i działania Unii Europejskiej i jej poprzedniczek,
- organy i instytucje Unii Europejskiej
- problematykę gospodarczą i społeczną Unii Europejskiej
- problemy kultury, oświaty i nauki w krajach Unii Europejskiej
- polityczne, gospodarcze i prawne aspekty integracji Polski z Unią Europejską,
- dziedzictwo kulturowe oraz potencjał gospodarczy i społeczny Polski, jako wkład naszego kraju do Unii Europejskiej

Nasi gimnazjaliści przystąpili do Teleturnieju w myśl słów z wiersza Tadeusza Różewicza:

"Na początku Ojczyzna jest blisko
na wyciągnięcie ręki,
dopiero później rośnie..."

Takie motto uświadomiło uczestnikom, że do Unii Europejskiej idziemy poprzez naszą małą ojczyznę "kraj lat dziecińczych" oraz "ojczyznę narodową", gdyż słowo "ojczyzna" odnosi się do miejsca urodzenia,

środowiska, w którym człowiek spędził swoje dzieciństwo, lata młodości i dojrzałe życie. Z miejscem tym łączą się jego bezpośrednie doświadczenia, przeżycia, nawyki i wspomnienia. Każdy człowiek, a więc i ten młody, ma określony stosunek emocjonalny do miejsca swego pochodzenia, do swojej "małej ojczyzny" - ojczyzny lokalnej czy regionalnej oraz narodowej.

Eliminacje do Teleturnieju składały się z dwóch części:

- eliminacji wstępnych,
- eliminacji ogólnopolskich.

Uczniowie naszej szkoły: Emilia Nizio, Konrad Krzyszkowski, Łukasz Witka, wzięli udział w I etapie - na szczeblu szkół gimnazjalnych 29. IX. 2000 roku i reprezentowali nasze gimnazjum jako trzyosobowa drużyna w II etapie - na szczeblu wojewódzkim 20. XI 2000 roku, gdzie zajęli czwarte miejsce na 10 drużyn biorących udział w Teleturnieju po wcześniejszej rekrutacji z 30 zgłoszonych gimnazjów.

"Jest to bardzo dobre miejsce" - usłyszeli: Emilia Nizio, Konrad Krzyszkowski, Łukasz Witka i opiekun pani Wanda Fusiarz z ust pani Jolanty Misiak - koordynatora do spraw "Euro - Quiz" przy Kuratorium Oświaty w Lublinie.

"Gdybyśmy należeli do województwa małopolskiego, stanowilibyście drużynę w eliminacjach ogólnopolskich" - kontynuowała.

Młodzież była zadowolona z siebie, gdyż wszyscy startujący zawodnicy reprezentowali wyrównany poziom.

Uczestnicy Teleturnieju "Euro - Quiz" rozszerzyli swoją wiedzę o Unii Europejskiej i jej państwach członkowskich, poznali problemy i korzyści wynikające z integracji z tą organizacją, ze szczególnym zwróceniem uwagi na potencjał gospodarczy i intelektualny, o który Unia wzbogaci się po przystąpieniu do niej naszego kraju.

"Szkoda, że zabrakło nam "szczęścia" i nie będziemy rywalizować w ogólnopolskich eliminacjach" - stwierdzili uczniowie - "bo tam moglibyśmy zaprezentować swoją miejscowość, historię, tradycje, najciekawszych jej przedstawicieli. Ale mimo to pamiętamy o naszej małej ojczyźnie, dużo o niej wiemy i szcycimy się jej osiągnięciami".

Nasza "mała ojczyzna" jest jednak - jako część Polski - elementem Europy. Teleturniej przybliżył młodzieży koncepcję "Europy Ojczyzn" Charlesa de Gaulla, który stwierdził: "Urojeniem jest, że można by zbudować poza i przed państwem coś, co miałoby aprobatę ludów i było zdolne do skutecznego działania".

Nauczyciel Publicznego Gimnazjum w Tarnogrodzie
Wanda Fusiarz

ALKOHOL NISZCZY RADOŚĆ ŻYCIA

Alkoholizm to dominujący element patologii społecznej w Polsce. Najwięcej piją młodzi mężczyźni w wieku od 21 do 29 lat. Są to ludzie, którzy właśnie zakładają rodziny, wychowują dzieci. Wzrasta też liczba kobiet - alkoholiczek, co ze względu na rolę kobiety w rodzinie jest zjawiskiem niepokojącym.

Częste upijanie się to prosta droga do uzależnienia, do choroby alkoholowej. Jej cechą jest obsesja alkoholowa polegająca na planowaniu dnia pod kątem picia, tj. obmyślanie sposobów uzyskania pieniędzy na alkohol, przeszukiwanie miejsc, gdzie można go znaleźć, okłamywanie rodziny.

Osoby związane z alkoholiczką, ci, którzy go kochają, chcą o niego dbać, są od niego zależni finansowo, żyją z nim w rodzinie, doznają przykrych emocji- wstydu, lęku, żalu, poczucia krzywdy, bezradności.

Nadmierne picie staje się źródłem trudności finansowych i ogranicza perspektywy bytowe całej rodziny. Skutki nadużywania alkoholu to nie tylko zubożenie, demoralizacja, przemoc, nerwice w rodzinach z problemami alkoholowymi. To także śmiertelne wypadki na drogach i w wodzie, dezorganizowanie środowiska pracy (absencja, obniżenie wydajności), naruszenie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, uszkodzenie zdrowia, samobójstwa.

Wzmożona konsumpcja alkoholu w Polsce oraz wynikające z tego szkody i zagrożenia stały się powodem opracowania " Narodowego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych", który zakłada konieczność współdziałania administracji rządowej i samorządowej, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych oraz wszystkich obywateli w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Niepokój budzi wzrost spożycia alkoholu przez polską młodzież. Jest to wynik pogarszającej się sytuacji ogólnospołecznej w naszym kraju, rozluźnienia więzi rodzinnych i krzewienia złego stylu życia. Dowodem głębokiej troski o młode pokolenie Polaków jest uchwała Sejmu RP z dn. 18.02.2000 r. - "Polska Deklaracja w Sprawie Młodzieży i Alkohol", w której czytamy:

" Pijaństwo i alkoholizm burzą życie i prowadzą do licznych tragedii. Młodzi ludzie upijając się tracą szansę na prawidłowy rozwój psychiczny i fizyczny, niszczą swoje zdrowie oraz możliwość efektywnej

nauki i pracy. (...) Wszyscy dorośli mają obowiązek przeciwdziałania sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, oraz reklamowaniu i promocji picia alkoholu."

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości z dn. 12.09.1996 r. nasze władze samorządowe opracowały i realizują " Miejsko - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych". Działania koncentrują się wokół następujących zagadnień:

- edukacja dorosłych
- kontrola działalności gospodarczej napojami alkoholowymi
- profilaktyczne oddziaływania wobec młodzieży
- terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych
- ochrona przed przemocą i ubóstwem w rodzinach alkoholowych
- wspieranie działalności trzeźwościowej

W 2000 r. opieka społeczna udzieliła pomocy 672 osobom z terenu miasta i gminy Tarnogród, w tym 422 dzieciom ze 131 rodzin mających problem alkoholowy. Najczęstsze formy wspomaganie rodzin patologicznych to okresowe zasiłki pieniężne, pomoc rzeczowa, opłacanie dzieciom posiłków w szkole. Dla dzieci z rodzin alkoholowych organizuje się wypoczynek letni, zajęcia w czasie ferii zimowych, dofinansowuje wyjazdy na wycieczki szkolne.

Osoby uzależnione znajdują oparcie w Klubie Abstynenta "Krokus" mieszczącym się w tarnogrodzkiej synagodze. Dotknięci chorobą alkoholową i ich rodziny mogą uzyskać fachową poradę psychologiczną w Punkcie Konsultacyjnym w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Miejsko- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi rozmowy ostrzegawcze z osobami nadużywającymi alkoholu i znęcającymi się nad rodziną. Kieruje na badania do poradni odwykowej, zachęca do podjęcia leczenia. Dużą uwagę zwraca na przestrzeganie przez sprzedawców przepisów o wychowaniu w trzeźwości, zwłaszcza dotyczących niesprzedawania młodzieży alkoholu.

Działania profilaktyczne wobec młodzieży zmierzają do kształtowania postaw i umiejętności ważnych dla zdrowego i trzeźwego życia. Do uczniów gimnazjum i szkół średnich skierowano

program edukacyjny "Noe", spektakl profilaktyczny "Upojony wyobraźnią", konkursy plastyczne na temat szkodliwości uzależnień. Materiały edukacyjne (plakaty, broszury, adresy) dostarczane są do szkół oraz eksponowane w gablocie przy ulicy Rynek.

Trzeźwy styl życia, spędzanie czasu wolnego bez alkoholu propagują szkoły, TOK, ZHP, rozbudzając zainteresowania kulturalne, turystyczne, sportowe wśród mieszkańców naszej gminy.

Alkoholizm wciąga w swoją orbitę całe rodziny. Najtrudniejsza jest sytuacja dzieci stykających się z pijaństwem jednego lub dwojga rodziców.

Wzory wyniesione z domu rodzinnego często owocują kolejnym pokoleniem uzależnionym od alkoholu.

Dlatego tak ważne jest krzewienie wzorców życia w trzeźwości i niesienie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią społeczną.

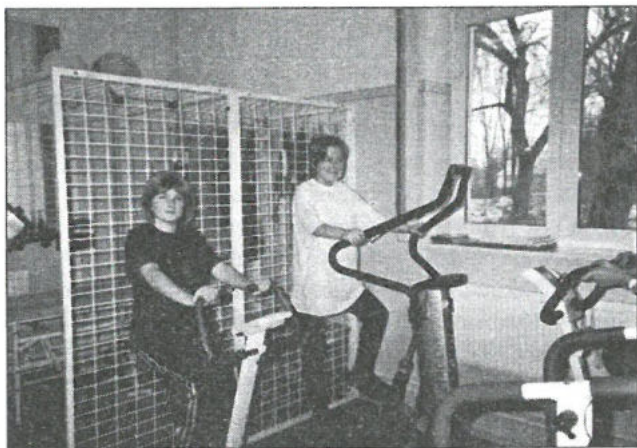
Elżbieta Maśko

REHABILITACJA

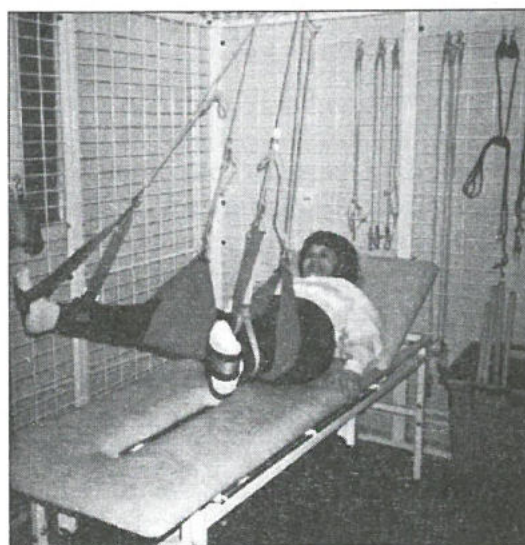
Misją Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnogrodzie jest niesienie pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych, która umożliwiłaby domownikom powrót do samodzielnego życia w rodzinie i społeczeństwie.

W związku z tym podopieczni biorą udział w prowadzonych przez wykwalifikowanych instruktorów terapiach:

- kulinarnej,
- plastyczno-krawieckiej,
- komputerowej,
- kulturalno-teatralnej,
- psychologicznej,
- rehabilitacyjnej.

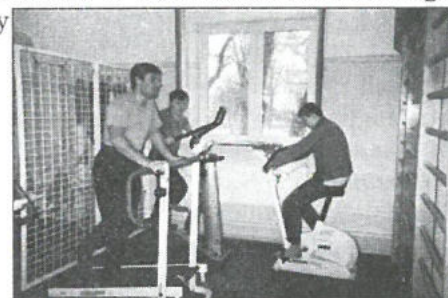

Ta ostatnia dba o fizyczną kondycję każdego z domowników. Zajęcia ruchowe prowadzone są od X 1999 roku i uwzględniają aktualne potrzeby i możliwości ruchowe domowników. Wyposażenie przedmiotowe sali rehabilitacyjnej było jednym z czołowych działań Pani Dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy mgr Józefy Kyc, które zostały uwieńczone wyposażeniem rehabilitacji w niezbędny sprzęt ufundowany przez PFRON i indywidualnych sponsorów m.in.: apteka prywatna mgr Piotra Księżyckiego, Bank Spółdzielczy w Tarnogrodzie, Przedsiębiorstwo P.P. Tadeusza Kapki oraz PKO Biłgoraj i ZUS Biłgoraj w listopadzie 2000 r.

Obecnie rehabilitacja obejmuje szerszy zakres świadczeń z wykorzystywaniem profesjonalnego sprzętu dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy, jak również potrzebujących z terenu gminy Tarnogród. Celem tej działalności są działania zdrowotne, korekcyjne i profilaktyczne wszystkich korzystających z opieki rehabilitacyjnej w Środowiskowym Domu Samopomocy. W zakres usług wchodzi krioterapia - leczenie zimnem, ciepłolecznictwo, ćwiczenie korekcyjne stosowne do wskazań i potrzeb z wykorzystaniem kabiny UGUL, cykloergometrów, stepera, bieżni do ćwiczeń, wykonywane są indywidualnie lub w grupie w zależności od potrzeb.

Bliższe informacje udzielane są pod numerem telefonu (084)6897702 lub w siedzibie Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnogrodzie. Zapraszamy.

Rusza liga...

Już 18 marca br. meczem "u siebie" z "OSTOJĄ" Skierbieszów rozpoczęli rundę rewanżową rozgrywek o mistrzostwo Klasy Okręgowej piłkarze LKS "Olimpiakos". Kolejne mecze na stadionie w Tarnogrodzie rozegrane zostaną z zespołami:

- w dniu 01 kwietnia br. - LZS "WRZOS" Szyszków,
- w dniu 14 kwietnia br. - LKS "COSMOS" Józefów,
- w dniu 29 kwietnia br. - MLKS "KRYSTAŁ" Werbkowice,
- w dniu 06 maja br. - LKS "SPARTA" Woźuczyn,
- w dniu 20 maja br. - LKS "ECHO" Zawada,
- w dniu 27 maja br. - LZS "TANEW" Majdan Stary,
- w dniu 10 czerwca - KS "WŁÓKNIARZ" Frampol.

W składzie zespołu nie nastąpiły żadne zmiany. W zajęciach szkoleniowych, które prowadzi już od początku stycznia, dotychczasowy instruktor mgr Krzysztof Tarnowski, uczestniczą zawodnicy: Cios Rafał, Dołęcki Mariusz, Grabowski Marek, Granda Ernest, Grelak Grzegorz, Grasza Artur, Misiągiewicz Piotr, Przytuła Andrzej, Pszczoła Maciej, Sidor Dariusz, Kropa Łukasz i Mulawa Michał.

Celem zespołu jest utrzymanie się w roz-

grywkach Klasy Okręgowej. Niewielkie różnice punktowe pomiędzy zespołami walczącymi o utrzymanie się w tej klasie rozgrywek po zakończeniu rundy jesiennej sprawiają, że na wiosnę będzie bardzo ciekawie i gorąco już od pierwszego gwizdka.

Zarząd Klubu i zawodnicy zapraszają sympatyków piłki nożnej na mecze i zapewniają spore emocje. Dla najwierniejszych sympatyków Zarząd Klubu przygotował karnet wstępu na wszystkie mecze rewanżowe rundy wiosennej. Karnety można nabyć u członków Zarządu Kol. Witolda Gorzkowskiego lub Czesława Smolaka.

Tak jak dotychczas, przedmecze rozgrywać będą juniorzy zespołów. Zajęcia szkoleniowe z zespołem juniorów prowadzi Kol. Dołęcki Mariusz. W składzie zespołu nie było zmian personalnych, ale będzie zmiana poziomu i skuteczności gry... twierdzą zawodnicy. Czy mają rację, przekonamy się już niedługo na stadionie.

Wszystkich sympatyków serdecznie zapraszamy

ZARZĄD KLUBU

Z życia ŁKS „GROM” Różaniec

Jak wiadomo, po rundzie jesiennej w Wojewódzkiej Klasie "A" grupa I liderem jest "Grom" Różaniec z przewagą 4 punktów nad "Roztoczem" Szczebrzeszyn i LKS "ORZEŁ" Tereszpól. Wiemy, że jest duża szansa wywalczenia awansu do Klasy Okręgowej. Łatwo nie będzie! Zdajemy sobie sprawę, że wszyscy będą grali przeciw liderowi - a to nas mobilizuje do walki. Dzięki uprzejmości Dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych w Różańcu, pana Stanisława Gmitterka, mogliśmy rozpocząć trening w sali gimnastycznej od 15 I 2001 roku. Zajęcia z zespołem prowadzi pan Jarosław Piskorski (seniorzy i juniorzy), do pomocy ma pana B. Ankolaka.

11 II 2001 roku "Grom" brał udział w eliminacjach Mistrzostw Halowych Okręgu Zamojskiego, które odbyły się w Bilgoraju. Do rozgrywek przystąpiło 10 zespołów podzielonych na 2 grupy. Różaniec wystąpił w Grupie "A". Nasi rywale to: "Victoria" II Łukowa - Chmielek, "Metalowiec" - Goraj, "Tanew" Majdan Stary, "Włókniarz" Tereszpól.

Wyniki meczów:

- "Victoria" II Łukowa - Chmielek - "Metalowiec" Goraj 1 : 2
- "Grom" Różaniec - "Włókniarz" Tereszpól 0 : 1
- "Metalowiec" Goraj - "Grom" Różaniec 1 : 3
- "Tanew" I Majdan Stary - "Victoria" Łukowa - Chmielek 1 : 2
- "Grom" Różaniec - "Tanew" I Majdan Stary 0 : 2
- "Włókniarz" Tereszpól - "Metalowiec" Goraj 1 : 1
- "Tanew" Majdan Stary - "Włókniarz" Tereszpól 2 : 0
- "Victoria" Łukowa - Chmielek - "Grom" Różaniec 1 : 4
- "Włókniarz" Tereszpól - "Victoria" II Łukowa - Chmielek 2 : 1
- "Metalowiec" Goraj - "Tanew" Majdan Stary 1 : 1

Tabela końcowa Grupy "A"

1. "Włókniarz" Tereszpól	p.9, br. 4 : 3
2. "Tanew I" Majdan Stary	p.6, br. 5 : 3
3. "Grom" Różaniec	p.6, br. 7 : 5
4. "Metalowiec" Goraj	p.6, br. 4 : 5
5. "Victoria II" Łukowa - Chmielek	p.3, br. 4 : 5

Do finału awansowały:

"Włókniarz" Tereszpól i "Tanew I" Majdan Stary. 25 II 2001 roku "Grom" rozegrał mecz sparingowy

z "Olimpiakosem" Tarnogród, przegrywając 5 : 1 do przerwy, grając w podstawowym składzie remisował 1:1. Ze względu na kontuzję nie grali A. Jung i K. Gałka. Mamy do rozegrania następujące mecze: 1 III 2001 roku z "Tanwią" Majdan w Biłgoraju, 4 III 2001 roku z "Victorią" Dzików Stary w Różańcu godz. (14.00) i rewanż w Dzikowie, LKS "Sieniawa", LZS "Cewków", KS Narol woj. podkarpackie, "Piaskiem" Babice, "Victorią" - Łukowa - Chmielek itd. Będziemy się starali, by w okresie przygotowawczym rozegrać jak najwięcej spotkań, by być dobrze przygotowanym do pierwszego meczu

z "Narolem" Wysokie 1 IV 2001 roku w Różańcu, jak i na inne mecze, na które już dziś zapraszamy oddanych nam miłośników piłki nożnej.

Z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych wszystkim kibicom i całemu Zespołowi Redakcyjnemu "KT" życzymy Zdrowych i Wesołych Świąt oraz mokrego dyngusa.

SAMORZĄD

Budżet 2001

W dniu 28 grudnia 2000 r. odbyła się sesja Rady Miasta i Gminy w Tarnogrodzie.

Na sesji tej podjęto uchwały:

1.) Nr XIX/164

§1

1. Uchwala się dochody budżetu Miasta i Gminy, zgodnie z załącznikiem nr 1, na kwotę 9.516.068,00 zł., w tym:

- dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami na kwotę 828.759,00 zł
- dochody związane z realizacją zadań powierzonych przez inne jednostki samorządu terytorialnego na kwotę 9.730,00 zł
- dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na kwotę 80.000,00 zł.

2. Ustala się wydatki budżetu Miasta i Gminy zgodnie z załącznikiem nr 2, na kwotę 10.179.068,00 zł, w tym:

- wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami na kwotę 828.759,00 zł
- wydatki przeznaczone na pomoc finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego na kwotę 50.000,00 zł
- wydatki na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na kwotę 80.000,00 zł
- wydatki związane z realizacją zadań powierzonych 9.730,00 zł

3. Ustala się przychody budżetu w wysokości 1.130.000,00 zł i rozchody budżetu w wysokości 467.000,00 zł. Przychody i rozchody klasyfikowane wg paragrafów, zestawienie w załączniku nr 3.

§2

Ustala się wydatki na zadanie inwestycyjne w wysokości 2.599.200,00 zł - zgodnie z załącznikiem nr 4

§3

1. Ustala się plan przychodów Gospodarstwa Pomocniczego w łącznej kwocie 1.646.731,00 zł, w tym dotację z budżetu - 34.711,00 zł oraz wydatków gospodarstwa w kwocie 1.646.731,00 zł - zgodnie z załącznikiem nr 5 i 7, w tym dotacja z budżetu 0.

§4

1. Ustala się dotację dla gminnych instytucji kultury w łącznej kwocie 280,830,00 zł. zgodnie z załącznikiem nr 6 i 7.
2. Ustala się dotacje dla podmiotów nie zaliczonych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku na cele publiczne związane z realizacją zadań gminy w łącznej kwocie 50.000,00 zł. zgodnie z załącznikiem nr 7.

§5

Określa się środki do dyspozycji sołectw w kwocie 70.000,00 zł. zgodnie z załącznikiem nr 9.

§6

1. Upoważnia się Zarząd Miasta i Gminy do dokonywania przeniesień planowanych wydatków w ramach działań klasyfikacji budżetowej.
2. Upoważnia się Zarząd Miasta i Gminy do dokonywania zmian między zadaniami w ramach działu.

§7

1. Upoważnia się Zarząd Miasta i Gminy do zaciągania pożyczek i kredytów krótkoterminowych na pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu do kwoty 420.000,00 zł.

§8

Uchwala się plan przychodów Miejsko-Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska w kwocie 7.700,00 zł, w tym dotacja z budżetu 0 zł, oraz wydatków funduszu w kwocie 7.700,00 zł. Plan finansowy funduszu stanowi załącznik nr 10.

Nazwa zadania	Termin realizacji	Poniesione nakłady 31.12.2000r.	Planowane wydatki w budżecie 2001r.	Dotacja z EFRWP	Środki własne	Dotacja z budżetu państwa	Bank Światowy, SAPARD, PHARE NFOŚiGW AR i MR, K.S.Z.	Pozyczka z NFOŚiGW W Wa-wie WFOŚiGW
2	3	4	5		6	7	8	9
Zbiornik retencyjny w Luchowie Górnym		1.000	-					
Droga gminna Różaniec II - Bolesławin	1999 2000	462.200	185.000		185.000			
Budowa kolektora sanitarnego dla miasta Tarnogród etap III W tym: - zadanie Nr 1 - zadanie Nr 2	2000 1999 2000 1999 2000	250.000	1.400.000 813.806 586.194		200.000 163.806 36.194		250.000 100.000 150.000	950.000 550.000 400.000
Budowa drogi Przedmieście Pluskie Wschód		11.000	125.000		62.500		62.500	
Budowa zespołu ulic drogi gminnej Osiedle Btonie	1999 2000		150.000		75.000		75.500	
Budowa drogi Różaniec I Kolonia	2001	20.000	150.000		37.500		112.500	
Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	2001		38.800	11.700	27.100			
Budowa chodnika przy drogach wojewódzkich Tarnogród - R-c	2001	42.000	90.000		90.000			
Dokumentacja na drogę gminną Wola Różaniecka	2001		15.000		15.000			
Dokumentacja na kanalizację R-c I - Wola różaniecka	2001		40.000		40.000			
Zakup centrali telefonicznej do UM i G	2001	5.400	5.400		5.400			
Modernizacja Gimnazjum		180.000	400.000		100.000	100.000	200.000	
Razem		971.600	2.599.200	11.700	837.500	100.000	700.000	950.000

§9

1. Upoważnia się zarząd Miasta i Gminy do zaciągania długu /zobowiązań/ oraz spłat zobowiązań w granicach kwot określonych w załączniku Nr 2 /Wydatki budżetu Miasta i gminy w 2001 r./, w załączniku Nr 3 /Przychody i rozchody budżetu miasta i gminy/, załącznik Nr 4 /Wykaz inwestycji gminnych realizowanych w 2001 r./

2. Zarząd miasta i Gminy może samodzielnie zaciągnąć zobowiązania do sumy 2.500,00 zł.

2.) Nr XIX/145/2000 w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze gminy.

Obniża się cenę skupu żyta przyjmowaną jako podstawę obliczania podatku rolnego za rok podatkowy 2001 na obszarze Miasta i Gminy Tarnogród z 35,82 zł. za 1 q na 32,00 zł. za 1 q.

3.) Nr XIX/146/2000 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości i zwolnień w tym podatku.

§ 1

Podatek od nieruchomości wynosi rocznie:

1. Od 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych lub ich części 0,33 zł

2. Od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą inna niż rolnicza lub leśna, z wyjątkiem budynków lub ich części przydzielonych na potrzeby bytowe osób zajmujących lokale mieszkalne oraz do części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej 14,07 zł.

3. Od 1 m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym 7,35 zł.

4. Od 1 m² powierzchni użytkowej pozostałych budynków lub ich części 3,52 zł.

5.) od budowli:

a) wykorzystywanych bezpośrednio do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, linii elektroenergetycznych przesyłowych i rozdzielczych, rurociągów i przewodów sieci rozdzielczej gazów, ciepła, paliw i wody, od budowli służących do odprowadzania i oczyszczania ścieków 1% ich wartości ustalonej na dzień 1 stycznia roku podatkowego, stanowiącej podstawę obliczenia amortyzacji w tym roku, a w przypadku budowli całkowicie zamortyzowanych- ich wartość z dnia 1 stycznia roku, w którym dokonano ostatniego odpisu amortyzacyjnego,

b) od pozostałych budowli 2% ich wartości stanowiącej podstawę obliczenia amortyzacji.

6. Od 1m² powierzchni gruntów związanych z działalnością gospodarczą inna niż działalność rolnicza lub leśna, z wyjątkiem związanych z budynkami mieszkalnymi 0,55 zł.

7. Od 1m² powierzchni gruntów będących użytkami rolnymi nie wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym wykorzystywanym na cele rolnicze 0,03 zł.

8. Od 1 ha powierzchni gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne, retencyjne lub elektrowni wodnych 3,07 zł.

9. Od 1m² powierzchni pozostałych gruntów 0,04 zł.

§2

Zwalnia się od podatku od nieruchomości:

1) budynki stanowiące własność emerytów i rencistów pobierających świadczenia emerytalno - rentowe w zamian za przekazane gospodarstwa rolne na Skarb Państwa,

2) budynki mieszkalne stanowiące własność osób fizycznych posiadających gospodarstwa rolne

3) Nr XIX/147/2000 w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych.

§1

Podatek od środków transportowych wynosi rocznie:

1. od autobusów o liczbie miejsc do siedzenia łącznie z miejscem kierowcy:

a) do 15 miejsc	550,00 zł.
b) powyżej 15 do 30 miejsc	638,00 zł.
c) powyżej 30 miejsc	1.320,00 zł.

2. od samochodu ciężarowego o ładowności samochodu:

a) od 2 ton do 4 ton	528,00 zł.
b) powyżej 4 ton do 6 ton	660,00 zł.
c) powyżej 6 ton do 8 ton	803,00 zł.
d) powyżej 8 ton do 10 ton	1.210,00 zł.
e) powyżej 10 ton do 12 ton	1.430,00 zł.
f) powyżej 12 ton	1.980,00 zł.

3. od ciągnika siodłowego i balastowego	1.980,00 zł.
4. od przyczepy i naczepy o ładowności:	
a) powyżej 5 ton do 10 ton	275,00 zł.
b) powyżej 10 ton do 20 ton	407,00 zł.
c) powyżej 20 ton	528,00 zł.

5.) Nr XIX/148/2000 w sprawie ustalenia odpłatności za pobór wody z wodociągów gminnych.

§2

Ustala się odpłatność w wysokości 1,50 zł z podatkiem VAT 1,60 zł za 1m³ pobranej wody.

6.) Nr XIX/149/2000 w sprawie ustalenia odpłatności za zrzut ścieków do Oczyszczalni Ścieków w Tarnogrodzie.

§2

1. Ustala się następujące ceny jednostkowe dla poszczególnych dostawców ścieków

- a) 2,29 zł z podatkiem VAT 2,45 zł za 1m³ zrzutu ścieków od dostawców, którzy są podłączeni do sieci kanalizacji miejskiej oraz dostawców z terenu Miasta i Gminy Tarnogród dostarczających ścieki beczkowitzami ze zbiorników bezodpływowych (szamb), którzy nie mają możliwości podłączenia się do kanalizacji miejskiej,
- b) 3,60 zł z podatkiem VAT 3,85 zł za 1m³ zrzutu ścieków od dostawców spoza terenu Miasta i Gminy Tarnogród oraz dostawców z terenu Miasta i Gminy Tarnogród dostarczających ścieki beczkowitzami ze zbiorników bezodpływowych (szamb), którzy znajdują się w zasięgu wybudowanych kolektorów i dotychczas nie podłączyli się do kanalizacji miejskiej.

7.) Nr XIX/150/2000 w sprawie zmiany Uchwały nr VII/35/94 Rady Miasta i Gminy w Tarnogrodzie z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne.

§1

W uchwale nr VII/35/94 Rady Miasta i Gminy w Tarnogrodzie z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne zmienionej uchwałą: nr XXVII/145/97 Rady Miasta i gminy w Tarnogrodzie z dnia 30 grudnia 1997 r. i uchwałą nr XIII/92/99 Rady Miasta i gminy w Tarnogrodzie z dnia 29 grudnia 1999 r. w §1 ust. 1 stawkę "0,70 zł" zastępuje się stawką "0,80 zł".

8.) Nr XIX/151/2000 w sprawie ustalenia odpłatności za korzystanie z Przedszkola w Tarnogrodzie.

§1

1. Ustala się miesięczne opłaty za świadczenia realizowane przez Przedszkole w Tarnogrodzie:

- 30,00 zł za ponad 5-godzinny pobyt dziecka z danej rodziny,
27,00 zł za ponad 5-godzinny pobyt każdego następnego dziecka z danej rodziny

9.) Nr XIX/152/2000 w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania.

§1

1. Decyzję o przyznaniu świadczenia w postaci usług opiekuńczych, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 1998 r. Nr 64 poz. 414 z późn. Zm.) wydaje kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek osoby zainteresowanej.

2. W decyzji, o której mowa w punkcie 1, określa się ilość godzin przyznanej usługi, wysokość odpłatności, którą ponosi świadczeniobiorca albo przyznaje się to świadczenie nieodpłatnie.

3. Usługi opiekuńcze przysługują nieodpłatnie, jeżeli dochód netto na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 364 zł - a osoby samotnej 401 zł.

4. Podstawą przyznania usług opiekuńczych jest zaświadczenie lekarskie stwierdzające konieczność sprawowania opieki przez osoby drugie.

5. Ilość godzin przyznanych usług oraz czasokres określa kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie wywiadu środowiskowego.

§2

Osoby nie spełniające warunków, o których mowa w §1 pkt. 3 niniejszej uchwały zwracają, wydatki na usługi opiekuńcze na zasadach określonych w tabeli:

L.p	% dochodu na osobę	Dochód netto na osobę		% odpłatności za godzinę
		samotna	w rodzinie	
1.	Do 100 %	Do kwoty 401 zł	Do kwoty 364 zł.	nieodpłatnie
2.	101-150%	401,01 – 601,50 zł.	364,01 – 546,00 zł.	15%
3.	151-200%	601,51 – 802,00 zł.	546,01 – 728 zł.	25%
4.	201-250%	802,01 – 1.002,50 zł	728,01 – 910,- zł	35%
5.	251-300%	1.002,51 – 1.203,00 zł.	910,01 – 1.092 zł.	45%
6.	301-350%	1.203,01 – 1.403,50 zł.	1.092,01 – 1.274 zł.	60%
7.	351-400%	1.403,51 – 1.604 zł.	1.274,01 – 1.456 zł.	80%
8.	Pow. 400%	1.604,01 i pow.	1.456,01 i pow.	100%

10.) Nr XIX/159/2000 w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia wysokości i sposobu poboru opłaty administracyjnej za czynności urzędowe wykonywane przez Urząd Miasta i Gminy nie objęte przepisami o opłacie skarbowej.

§1

W uchwale nr VIII/43/95 Rady miasta i Gminy w Tarnogrodzie z dnia 28 lutego 1995 r. w sprawie ustalenia wysokości i sposobu poboru opłaty administracyjnej za

czynności urzędowe wykonywane przez Urząd Miasta i Gminy nie objęte przepisami o opłacie skarbowej zmienionej uchwałą nr IX/55/95 Rady Miasta i Gminy w Tarnogrodzie z dnia 27 kwietnia 1995 r. w §1 dodaje się pkt.3 i 4 w brzmieniu:

" 3/ od dokonania wpisu w ewidencji działalności gospodarczej 100,00 zł.

4/ od zmian wpisu w ewidencji działalności gospodarczej 50,00 zł."

Konkurs na najbardziej zadbaną posesję w Mieście i Gminie Tarnogród

REGULAMIN

I. Informacje ogólne.

1. Konkurs na najbardziej zadbaną posesję w Mieście i Gminie Tarnogród organizowany jest z inicjatywy Zarządu Miasta i Gminy Tarnogród.
2. Patronat nad konkursem sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Tarnogród.
3. Wszelkie czynności organizacyjno - merytoryczne związane z konkursem prowadzi Referat Rolnictwa, Geodezji i Ochrony Środowiska UMiG Tarnogród.
4. Nagrody finansowe ufunduje Zarząd Miasta i Gminy.

II. Założenia organizacyjno - merytoryczne.

1. Nadrzędnym celem konkursu jest poprawa estetyki Miasta i Gminy Tarnogród.
2. Konkurs ma charakter ogólnogminny i jest rozgrywany raz do roku w dwóch kategoriach:
 - a) posesje o typowej zabudowie jednorodzinnej (bez budynków inwentarskich),
 - b) posesje o typowej zabudowie zagrodowej (z budynkami inwentarskimi)
- 3) Konkurs przebiegał będzie w dwóch etapach na:
 - a) najbardziej zadbaną posesję w całym sołectwie,
 - b) najbardziej zadbaną posesję w mieście i gminie.
- 4) W trakcie konkursu poddane zostaną ocenie wszelkie działania na rzecz ochrony środowiska (gospodarka odpadami komunalnymi stałymi i ciekłymi) oraz estetyka i wygląd ogólny posesji.
5. W każdej miejscowości wyłonione zostaną 3 posesje, spośród których wyłonionych zostanie 3 finalistów gminnych.
6. Najwyżej ocenione posesje w poszczególnych miejscowościach i gminie uhonorowane zostaną wyróżnieniami.

7. W konkursie może wziąć udział każda posesja z terenu miasta i gminy.

8. Zgłoszenia posesji do konkursu dokonuje Rada Sołecka, Zarząd Dzielnicy, Szkoły Podstawowe, Komenda Hufca ZHP, KGW, OSP.

III. Termin konkursu.

1. Ogłoszenie otwarcia konkursu i rozesłanie informacji do sołectw - 30. 03. 2001 r.
2. Termin zgłaszania posesji do konkursu - 25. 05. 2001 r.
3. Wiosenna ocena posesji - 30. 06. 2001 r.
4. Końcowa ocena posesji - 1. 08. 2001 r.
5. Zakończenia prac komisji - 15. 08. 2001 r.
6. Oficjalne ogłoszenie wyników konkursu oraz wręczenie nagród i wyróżnień - 20.09.2001 r.

IV. Komisja konkursowa.

1. Oceny zgłaszanych posesji dokonuje komisja powołana przez Zarząd Miasta i Gminy.
2. W skład komisji konkursowej wchodzi:
 - przedstawiciel Zarządu Miasta i Gminy,
 - przewodniczący Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska UMiG,
 - pracownik prowadzący sprawy ochrony środowiska UMiG,
 - przedstawiciel Państwowego Terenowego Inspektora Sanitarnego,
 - Komendant Hufca ZHP w Tarnogrodzie,
 - przedstawiciel TOK,
 - pracownik ODR Sitno.

V. Nagrody.

1. Zwycięzcy otrzymają nagrody ufundowane przez Zarząd Miasta i Gminy Tarnogród

Ziemię mamy tylko jedną

To prawda oczywista, co do której nikt nie ma żadnych wątpliwości. Jednak jej przyszłość zależy od stanu świadomości w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, skuteczności konkretnych działań na jego rzecz, a także zaangażowania w tym celu jak największej liczby osób. Zdajemy sobie sprawę, że środowisko należy kształtować w taki sposób, aby elementy przyrody łączyły się harmonijnie z wytworami techniki i cywilizacji. Jest to jednak bardzo trudne zadanie, gdyż oba te obszary pozostają ze sobą w sprzeczności. Interesy ekonomiczne nie idą w parze z potrzebami zagrożonych środowisk naturalnych, które mają wpływ na stan globalnych zasobów czystej wody, powietrza i gleby.

Rozwój nowych technologii we wszystkich dziedzinach życia, od przemysłu po rolnictwo, powoduje ciągły wzrost skażenia. Powiększa się nieustannie ilość odpadów, ścieków komunalnych, spalin samochodowych.

Wzrost świadomości społecznej w dziedzinie ochrony środowiska jest więc wymogiem chwili, a odpowiedzialność zań spoczywa nie tylko na politykach i działaczach, ale także na zwykłych ludziach, na każdym z nas.

Szybko postępujące zmiany w środowisku naturalnym rozpoczęły się w latach siedemdziesiątych XVIII w., kiedy świat ogarnęła rewolucja przemysłowa. Rozwinęły się nowe, nieznane dotąd gałęzie przemysłu i nowe miejsca pracy. W następstwie tego powstał głęboki podział społeczeństw na bogaczy i biedaków. Nowo powstające miasta pełne były biedujących, źle opłacanych, nękanych chorobami robotników. Wielcy posiadacze bez ograniczeń czerpali z zasobów naturalnych Ziemi i - jak powiedział Ellis Havelock "Słońce, księżyc i gwiazdy dawno by już znikły, gdyby znalazły się w zasięgu drapieżnych rąk ludzkich". Nikt wtedy ani przez wiele lat później nie zdawał sobie

sprawy, jakie spustoszenie w środowisku naturalnym powoduje taka grabieżcza gospodarka. Nikt również nie łączył pojawiania się wielu chorób z zanieczyszczeniem środowiska. Zanim więc potrzeba troski o środowisko naturalne zaczęła być postrzegana jako poważny problem, musiało upłynąć wiele, wiele lat.

Na arenę międzynarodową problem ochrony środowiska został wprowadzony w roku 1969 dzięki działaniom ówczesnego sekretarza generalnego ONZ U Thanta i nadano mu najwyższą światową rangę.

Opinia publiczna zainteresowała się również problemem najbliższego środowiska naturalnego. W krajach Europy Zachodniej ludzie nie chcieli się godzić na składowanie śmieci na obrzeżach miast i wiosek lub wyrzucanie ich do rzek i mórz. Gminy zaczęły budować oczyszczalnie ścieków, a odpady z gospodarstw domowych zaczęto przetwarzać w wyspecjalizowanych zakładach. Segregacja śmieci w gospodarstwach domowych stała się obowiązkiem i nawykiem, sposobem na oszczędzanie surowców. Troska o zachowanie środowiska naturalnego widoczna jest na każdym kroku. W pierwszej kolejności dostosowano prawo do potrzeb w tym zakresie, a następnie konsekwentnie je egzekwowano tak od zakładów przemysłowych, jak i od mieszkańców. W ślad za tym poszły inwestycje, które umożliwiły realizację wymagań prawa. Niewiele jednak można by zrobić, gdyby nie szeroko rozumiana i rozwinięta edukacja. To dzięki wysiłkom ruchów ekologicznych, przyrodników, nauczycieli ludzie uświadamiają sobie wagę problemu.

Wielu z nas się wydaje, że ochrona środowiska nas nie dotyczy. Myślimy, że nasze działania nie mają wpływu na ten problem, bo cóż możemy znaczyć jako jednostka czy nawet jako mieszkańcy małego miasta albo gminy... Pamiętajmy jednak, że cały świat składa się z pojedynczych ludzi i ich zbiorowości, których

życie, zarówno zawodowe, jak i prywatne, związane jest nierozłącznie ze środowiskiem naturalnym. W globalnym wymiarze negatywnego oddziaływania nie bez znaczenia pozostaje udział małych zbiorowości, a więc również i nas - mieszkańców Tarnogrodu.

W dobie tak modnej ostatnio i zdaje się nieuniknionej globalizacji czas najwyższy, abyśmy u wejścia do Unii Europejskiej porzucili nawyki, które niechlubnie nas mogą różnić od przyszłych partnerów. Zrobiliśmy już dobry początek w kwestii gazyfikacji, oczyszczania ścieków oraz zagospodarowania odpadów. Dobroczynny wpływ tych działań na środowisko odczuli mieszkańcy osiedleni nad ciekami wodnymi i jarami, którymi natura i historia hojnie obdarzyła nasze miasteczko. Starajmy się wszelkimi sposobami umożliwić kontynuowanie tych prac, popierając poczynania naszych władz w tym zakresie. Zyskiem będzie zarówno czystsze, a co za tym idzie zdrowsze środowisko, a także estetyczny wygląd naszych obejść, ulic i całego miasta.

Pomni swych, często kolidujących z naturą nawyków, pozwólmy inaczej na te sprawy spojrzeć dzieciom, którym można jeszcze wszczepić idee ochrony środowiska. W tym celu w naszej szkole zostało założone Koło Ekologiczne. Działa ono już od siedmiu lat i niezmiennie gromadzi w swoich szeregach wielu aktywnie działających uczniów.

Głównym zadaniem koła jest angażowanie dzieci w sprawy ochrony naszego, lokalnego środowiska. Uczą się one rozpoznawania występujących na naszym terenie zagrożeń, dociekania ich źródeł, a także oceniania ich negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Zapoznawane są z przyjaznymi dla otaczającego ich środowiska naturalnego zasadami życia, a więc:

- ekologiczną uprawą warzyw, owoców i innych roślin,
- właściwym gospodarowaniem odpadami i śmieciami,

-racjonalnym, a tym samym ekologicznym wykorzystaniem surowców energetycznych i mineralnych wiedząc, że z zasobów Ziemi nie można korzystać w nieograniczony sposób.

Cele te staramy się realizować poprzez różnorodne działania. Są to między innymi zbiórki surowców wtórnych (złom, opakowania szklane), które oprócz odzyskiwania materiałów przynoszą szkole niemałe efekty finansowe. Organizujemy wiosenne sprzątanias naszego miasta, w których biorą udział nie tylko dzieci, ale angażują się w nie lokalne władze i dorośli. Za taką akcją otrzymaliśmy od władz samorządowych z rąk Pana Burmistrza wartościową nagrodę, z której się bardzo cieszymy. Propagujemy wśród uczniów szkoły, a mamy nadzieję, że oni przenoszą to do swoich domów, nawyk chodzenia po zakupy z własną, wielorazowego użytku, torbą i wystrzegania się kupowania artykułów spożywczych w opakowaniach jednorazowych. Wszystko czynimy po to, aby zminimalizować produkcję śmieci. Wydajemy pismo o tematyce ekologicznej pt. "Echo Eko". Na korytarzu szkolnym aktualizowana jest gazetka propagująca proekologiczne zachowania. Wszystkich naszych działań nie sposób zaprezentować w jednym artykule, gdyż jest ich zbyt wiele. Uwieńczeniem naszej pracy są coroczne obchody Dnia Ziemi, który przypada 22 kwietnia. Wtedy członkowie koła organizują uroczysty apel, w którym wykorzystują przez siebie pisane teksty, szkoła rozbrzmiewa piosenkami propagującymi idee ochrony środowiska. Organizowane są wystawy pokonkursowe prac uczniów o tematyce ekologicznej. Nadrzędnym celem jest, aby każdy z nas postępował w myśl zasady: "Ziemi nie odziedziczyliśmy po naszych przodkach, lecz pożyczyciśmy ją od naszych dzieci".

Opiekun Koła Ekologicznego w Szkole Podstawowej w Tarnogrodzie

Bogumiła Mazurek

Czy wiesz, że...

9 lutego 2001 roku w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury rozstrzygnięto Konkurs Plastyczny "Boże Narodzenie w plastyce".

Spośród 91 prac (szopki, stroiki, kartki pocztowe, rysunki, witraże, zabawki choinkowe) wyróżniono:

- A. Jędruszko i B. Sereda ze Szkoły Podstawowej Różaniec I

- D. Kutniewską i E. Larwa ze Szkoły Podstawowej Różaniec II

- Praca grupowa dziewczynek ze Szkoły Podstawowej Różaniec II

- Praca grupowa chłopców ze Szkoły Podstawowej Różaniec II

- Kl. III a ze Szkoły Podstawowej z Tarnogrodu i Ewa Sereda z III a

oraz Środowiskowy Dom Samopomocy z Tarnogrodu.

Wyróżnieni otrzymali skromne nagrody rzeczowe.

10 lutego 2001 roku niedzielne popołudnie mieszkańcy Tarnogrodu spędzili w miłej atmosferze karnawałowej wspólnie z zespołami:

Chórem "Echo" i Kapelą Podwórkową "Wigibusy" z Biłgoraja, oraz tarnogrodzko - biłgorajską orkiestrą dętą.

15 lutego 2001 roku Teatr Lalki i Aktora "Maska" z Rzeszowa na scenie Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury zagrał dla młodzieżysztukę K.I. Gałczyńskiego - "Teatrzyk Zielona Gęś"

Miłośnicy gry w szachy zmierzili swoje możliwości w Turnieju Szachowym 11 marca 2001 roku w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury. W turnieju zwyciężył Leszek Zbylut.

Do Ośrodka Kultury w Tarnogrodzie już napływają zgłoszenia na II Powiatowy Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych. Data przeglądu to 5-6 kwietnia 2001 roku.

27 kwietnia 2001 roku w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury odbędą się eliminacje gminne Konkursu Recytatorskiego im. B. Leśmiana. Najlepsi pojedą na eliminacje powiatowe do Biłgoraja.

Kontynuacją teatralnego święta w Tarnogrodzie będzie już wkrótce premiera sztuki G. Zapolskiej "Moralność Pani Dulskiej" w wykonaniu zespołu teatralnego Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury.

W Zespole Szkół Rolniczych w Różańcu powstanie Policealne Studium Agroturystyki dla dorosłych. Szkoła przygotowuje absolwentów do prowadzenia gospodarstw agroturystycznych.

Dnia 18 lutego 2001 roku w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury odbyło się spotkanie otwarte poświęcone profilaktyce raka piersi. W spotkaniu wzięło udział 180 kobiet, które wysłuchały wykładu p. dr Teresy Sosnowskiej, obejrzały film poświęcony profilaktyce raka i poddane zostały badaniu palpacyjnemu. Badanie przeprowadziło 2 lekarzy: Pani Teresa Sosnowska - specjalista onkolog i Pani Grażyna Fido - Księżycka - lekarz ginekolog z miejscowej przychodni.

Organizatorami spotkania byli: Zarząd Miasta i Gminy Tarnogród, Stowarzyszenie Amazonek z Zamościa oraz Zamojskie Zakłady Zbożowe.

Zbliżają się do finału prace wykończeniowe przy hali sportowej Zespołu Szkół Ekonomicznych w Tarnogrodzie. Oddanie obiektu do użytku z pełnym wyposażeniem planuje się na koniec marca bieżącego roku.

21 marca 2001 roku zespoły taneczne i muzyczne Tarnogrodzkiego Ośrodka Kultury barwnym koncertem powitały wiosnę. Oby ta wiosna zagościła już na dobre, bo przecież ... wiosną dobre nadzieje rosną...

Funkcjonariusze z Wydziału Docho-dzeniowo - Śledczego Komendy Wojewódzkiej w Lublinie odnaleźli (2 marca) dwa obrazy Domenicca Tintoretta, skradzione w 1994 roku z kościoła p.w. Przemienienia Pańskiego w Tarnogrodzie.

Ciesząca się dużym powodzeniem wystawa pt: "Pomniki Adama Mickiewicza i Niezrealizowane Projekty Pomników" - eksponowana była w miesiącach styczniu i lutym w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury dzięki przychylności Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych i Wojewódzkiego Domu Kultury w Lublinie.

Wystawa cieszyła się dużym powodzeniem, a prelekcję do niej wygłosił pan Kazimierz Spaleniak z Lublina

Stowarzyszenie Promocji Zdrowego Stylu Życia "Człowiek plus Natura", którego Prezesem jest Ireneusz Pyrzak, prowadzi ciekawe spotkania na temat: "Jak żyć długo i zdrowo".

Podajemy stronę internetową stowarzyszenia www.klinika.zdrowia.citynet.pl
Spotkania odbywają się w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury

Dla poprawienia kondycji i sprawności fizycznej można korzystać z AEROBIK-U w każdą środę w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury

Trwają prace przy opracowaniu monografii historycznej Tarnogrodu. Dwa ostatnie rozdziały tj. "Życie osady po wyzwoleniu i jej odbudowa" oraz "Początki III Rzeczypospolitej" będą tematem do dyskusji, rozmów z mieszkańcami Tarnogrodu, którzy pamiętają te czasy, aby pewne fakty, wydarzenia historyczne ostatecznie ustalić. Będzie to bogata historia dla przyszłych pokoleń.

27 lutego młodzież i nauczyciele Zespołu Szkół Ekonomicznych w Tarnogrodzie przeszli ulicami naszego miasta w marszu protestacyjnym przeciwko zażywaniu narkotyków.

Zapraszamy do obejrzenia eksponowanych wystaw w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury:

- „Miejsca Pamięci Narodowej w Polsce” - ze zbiorów Państwowego Muzeum na Majdanku - malarza Tibora Csorby z Węgier. Artysta przedstawia miejsca pamięci narodowej na terenie całego kraju tj. Warszawa-Pawiak, Stutthof, Magdalenki, Oświęcim, Brzezinka, Treblinka, Zgorzelec, Majdanek, Tarnów,

Zamość, Bełzec,

- „Polska Rodzina - To Trzeźwa Rodzina” prace konkursowe młodzieży gimnazjalnej z Tarnobrodzkiego

Trwa budowa kanalizacji sanitarnej - III etap dzielnica Przedmieście Różanieckie. Łącznie należy wybudować 6,5 km sieci z przykanalikami.

1. Rada Miasta i Gminy podjęła Uchwały w sprawie dofinansowania zadań:

- budowa chodnika we wsi Różaniec I przy drodze wojewódzkiej Nr 863

- budowa i modernizacja chodnika przy ul. 1 Maja w Tarnobrodzkiem - droga wojewódzka Nr 835

2. Złożono wnioski do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelskiego Oddziału Regionalnego w Lublinie na dofinansowanie zadań budowy dróg:

- Przedmieście Płuskie Wschód - droga wojewódzka Nr 835
- Drogi osiedlowe Błonie II

Wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie i przekazane do Wojewódzkiego Biura Wdrożenia Programu celem dalszego rozpatrzenia.

Ponownie złożono wniosek do Programu Phare 2001 - ze środków przedakcesyjnych Unii Europejskiej - Spójność Społeczna i Gospodarcza Małych Grantów Infrastrukturalnych na budowę drogi gminnej Różaniec I - Kolonia Różaniec I o długości 1452mb.

3. Opracowano koncepcję organizacji parkingów dla pojazdów samochodowych w obrębie Rynku w Tarnobrodzkiem, zaproponowano miejsce parkingowe przy:

- drodze dojazdowej do Szpitala Rejonowego
- powiększenia parkingu przed TOK
- północno - zachodnia część Rynku - częściowa zmiana organizacji ruchu przy istniejącej drodze oraz jej poszerzenie do ogrodzenia Spółdzielni Mieszkaniowej ŁADA.

4. Złożono wnioski o środki przedakcesyjne Unii Europejskiej i Banku Światowego na zadania:

- budowa kanalizacji sanitarnej, ul. Przed. Bukowskie i Ogrody,
- budowa drogi gminnej Przedmieście Płuskie Wschód,
- budowa drogi gminnej Różaniec I - Kol. Różaniec I.
- budowa zespołu ulic osiedlowych na osiedlu Błonie,
- budowa drogi gminnej Kol. Wola Różaniecka.

Urząd Miasta i Gminy w Tarnobrodzkiem zakupił w 2000 roku 1.400 pojemników 110L dla mieszkańców Miasta i Gminy Tarnobród. Zakup ten był dofinansowany z Ochrony Środowiska.

PGUKiM w Tarnobrodzkiem w imieniu UMiG prowadzi gospodarkę odpadami (ściekami) i rozprowadza sukcesywnie pojemniki, uświadamiając mieszkańców o obowiązku właścicieli nieruchomości utrzymania czystości i porządku, która wynika z Dz. U. Nr 132 poz.622 z dnia 13.09.1996 r.

Do chwili obecnej rozprowadzanie pojemników (cena 38,- zł rozłożona na 38 miesięcy), jak również zrozumienie wśród mieszkańców problemu śmieci jest dość duże, ponieważ rozprowadziliśmy blisko 500 pojemników jesienią 2000 roku.

Od kwietnia dalej będziemy prowadzić akcję i chcemy wyposażyć każdą posesję w pojemnik.

Równocześnie myślimy o wprowadzeniu sortowania nieczystości stałych, żeby oddzielić szkło i butelki plastikowe od śmieci komunalnych. Wywóz jednego pojemnika w obecnym roku wynosi 7,10 zł i wraz z zwiększaniem ilości wywożonych śmieci myślimy o obniżeniu w/w ceny, która jest również uzależniona od zakupu samochodu specjalnego do wywozu śmieci.

"Był dzień 18 marca 1943 roku
gdy wioskę naszą Różaniec
otaczał ranny mrok.
Zbudził nas huk wystrzałów
krzyk trwogi.
Więsie pali !

Przy blasku porannej zorzy
Niemców widać w oddali.
Gdy z gorejących domów
lud chce się ukryć w polu
Niemcy do nich strzelają.
Ach, biedna ludzi doła !

Tymi słowami uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 w Różańcu pod kierunkiem nauczycieli Pani Kukielki H., Zając Z., i Mazurek D. zaprezentowali montaż słowno - muzyczny upamiętniający tragiczne wydarzenia, które głęboko utkwily w pamięci mieszkańców naszej

miejsowości. Po akademii została odprawiona Msza św. w intencji poległych celebrowana przez ks. kanonika Stanisława Skroka. Uczestniczyli w niej członkowie Gminnego Koła ZBOWiD i licznie zgromadzeni parafianie. Złożono wieńce i zapalono znicze przed pomnikiem poświęconym poległym i pomordowanym w okresie II wojny światowej.

29 marca 2001

r. w Tarnogrodzkim Ośrodku Kultury młodzież ze Wspólnoty "Ruch Światło - Życie" oraz Liceum Ekonomicznego i Handlowego przedstawiła Mękę Pańską pt. "W Jego ranach jest nasze zdrowie" (Iz. 53. 5b).

Młodych aktorów przygotowały Siostry Serafinki pracujące w Tarnogrodzie.

OGŁOSZENIE

Tarnogrodzki Ośrodek Kultury informuje, że posiada do wynajęcia lokal o pow. 29 m². Zainteresowanych prosimy o kontakt w Domu Kultury ul. Rynek 18, 23-420 Tarnogród lub telefonicznie (084) 68 97 021 w godz. 8⁰⁰ - 20⁰⁰

PRZEPRASZAMY !

Redakcja Kwartalnika Tarnogrodzkiego i Zakład Poligraficzny Helvetica w Biłgoraju przepraszają Panią Wandę Fusiarz za błędy powstałe przy składzie tekstu.

Redakcja "Kwartalnika" poszukuje współpracowników. Jeżeli interesujesz się życiem naszego miasteczka - zostań współpracownikiem "Kwartalnika".

WYDAWCA: Tarnogrodzkie Towarzystwo Regionalne

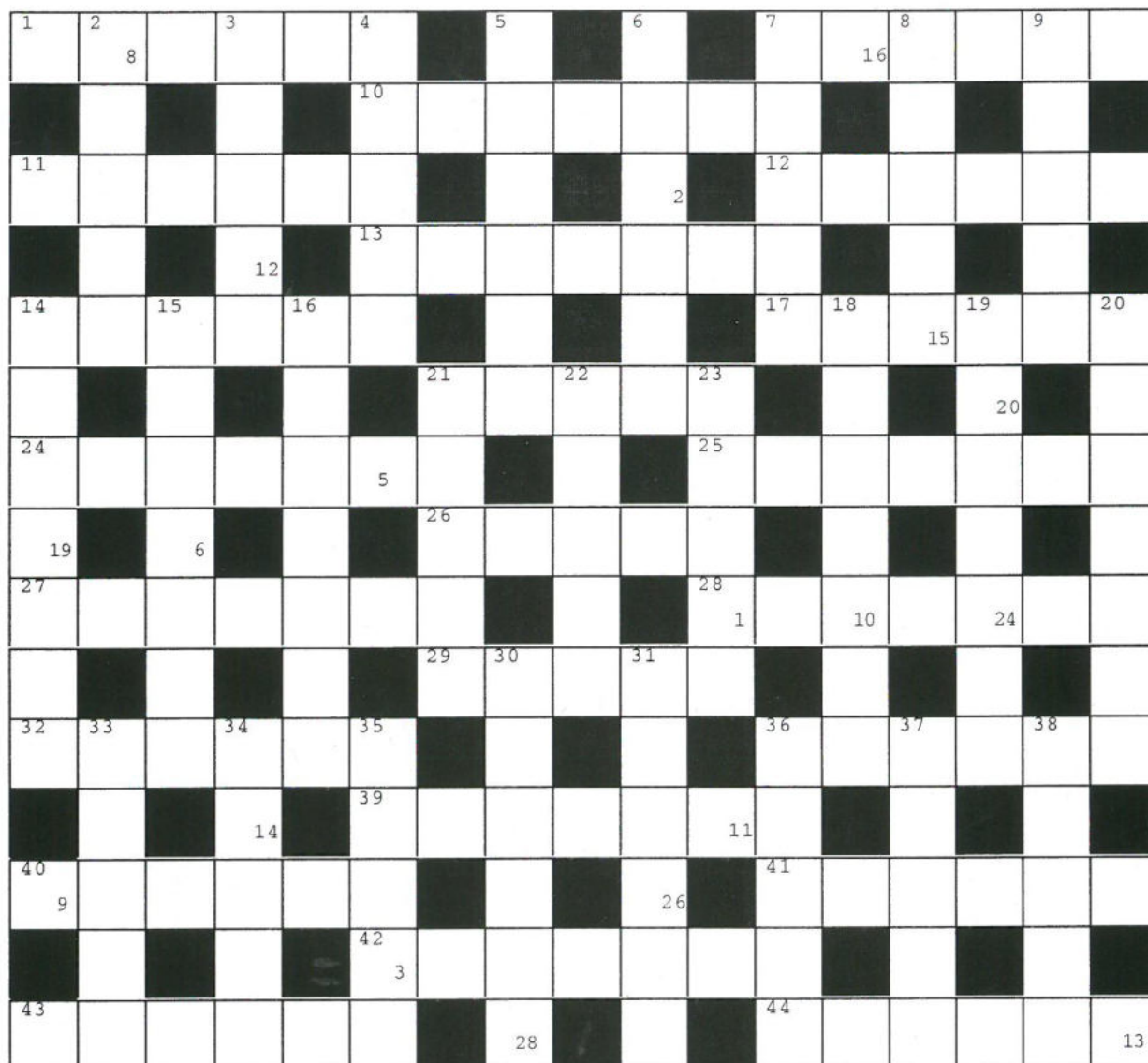
ADRES: 23-420 Tarnogród ul. Rynek 18, tel. 6897 021

REDAKTOR NACZELNY: Władysław Dubaj

WSPÓŁPRACA: Renata Ćwik, Monika Komosa, Beata Aleksandra Kowal, Elżbieta Maško Małgorzata Paul-Zając, Kazimierz Sidor, Dariusz Zając, Helena Zając, Piotr Pacyk.

ZDJĘCIA: Grzegorz Piskorski

KRZYŻÓWKA REGIONALNA

Poziomo: 1. obłok. 2. bada zwierzęta. 10. przydatna na biwaku. 11. wymowna bez słów. 12. Brando. 13. frykas, delicia. 14. mniej niż korona. 17. mierzony według siły. 21. miejscowość między Poznaniem a Olsztynem. 24. dziewczyna z opery Glinki. 25. ajer. 26. zniszczony budynek. 27. współczesny piernak. 28. dawniej ; prowiant, utrzymanie. 29. katarakta. 32. koń lub samochód. 36. np. głuchniemy. 39. pozbawienie czci i praw obywatelskich. 40. Wielkanocne obchodzone także w Tarnogrodzie. 41. zadowolona miejscowość pod Warszawą. 42. uszczypliwość, przyczynek. 43. tajniki. 44. wulkan Noego.

Pionowo: 2. państwo w Ameryce Środkowej. 3. starcza choroba. 4. zabezpiecza przed kradzieżą. 5. czarne lub czerwone w księgowości. 6. dureń. 7. zamsz. 8. masa, wielkość. 9. np. mózgowa.

14. problem, alternatywa. 15. sędzia, wojskowy. 16. koleżanka linijki. 18. instrument tarnogrodzkiej orkiestry dętej. 19. Na polecane z ogniem. 20. dźwignia handlu. 21. źródło karpiny. 22. odpadek. 23. drugi pokos traw. 30. na wino lub diwę dawniej. 31. przestarzałe pamiątki. 33. podręcznik gramatyki łacińskiej. 34. część nogi. 35. Malawi. 36. pasza. 37. imię żeńskie. 38. tak nazywają sianokosy również w Tarnogrodzie.

Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu utworzą hasło-rozwiązanie krzyżówki. Rozwiązanie na kartach pocztowych prosimy nadsyłać na adres redakcji do 15 maja 2001 r.

TEATRY WIEJSKIE W SWEJ STOLICY

„JAK TO ZE LNEM BYŁO”

2-4 lutego 2001 r TARNOGRÓD

ZESPÓŁ „ZABOROWIANKI” Z
ZABOROWIA POW. SZYDŁOWIECKI
„KĄDZIELNICE”